

ספר הזוהר

מתתנא האלוקי

רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

ספר זוהר תורה

הוא לקוט גדול ונפלא מכל ספרי הזוהר,
כל המאמרים השייכים לכל פרשה ופרשה עם לשון הקודש,
בכה יוכל כל אחד ללמוד הפרשה ולהבין הפסוקים עם מדרשי הזוהר,
בפרט בשבת קודש שהוא זמן המיוחד ללמוד הזוהר הקדוש,
ובזמן קצר כ-7 דקות ביום ילמד הפרשה עם מתיקות הזוהר,
"ספר הזוהר אפילו בקריאה לבד יש בו פוח לעשות נסים" (הנהגות הרמ"ז דף קעה:)

פרשת בשלח

"דף היומי"

מסדר ומחולק כפי ימות השבוע

בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי

מופץ ללא מטרות רוח פלל - לקירוב הגאולה ברחמי

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי, עיה"ק בית שמש תובב"א
חודש טבת שנת תשע"ב לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר בשלחו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

תוכן הענינים

טז	באותה שעה נשלמה המלכות בכל פרצופיה	ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים
טז	צירוף האותיות לשם ע"ב	ה פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם
יז	ה' מתעצב על איבוד הרשעים	ה לא יכלו להילחם עם פלישתים בגלל שבועת אברהם
יז	קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף	ה העם ולא עמי כי היה עמהם ערב רב
יז	קשה בעיני ה' לתת מזון לחוטאים ומכעיסים לפניו	ה הערב רב הם גרמו לישראל לחטוא ולמות
יז	ה' נותן מזון לחוטאים לפנים משורת הדין	ו ה' רצה לעשות את ישראל בני חורין מהכל אלא שגרמו הע"ר
יז	קריעת ים סוף היה קשה לפני ה' מפני הקטרוג	ו על פי משה קיבלו את הערב רב
יח	הללו עובדי עבודה זרה והללו	ו שיעור הערב רב
יח	בזכותו של אברהם נקרע הים	ו בני"ו נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה
יט	כחם שלמעלה נשבר לכן לא יכלו ללכת למטה	ז דוקא משה העלה עצמותיו של יוסף
יט	שרי האומות העבירו את שר מצרים באש	ז מקום שהיה מונח עצמות יוסף עד אז
יט	בדרך שפרעה הלך הוליכו אותו	ז האבות ראו גאולת בניהם
יט	ה' נלחם עם שר של מצרים שלמעלה	ז ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה
כ	הים קיים את תנאו עם ה'	ח המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה
כ	שר מצרים שהורידוהו נקרא אצלו מיתה	ח ה' הטעה את המצרים שיחשבו שיש' בורחים ולא ה' הוציאם
כ	יד השמאלית נכללה בימין ועל ידי כך היה "תרעץ אויב"	ח הכל היה הכנה לקבלת התורה
כ	יעקב אבינו בעצמו ראה את כל הניסים	ח נ' יום נגד נ' שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה
כא	ענין החמשה אצבעות דחסדים וגבורות	ח השכינה הלכה בשמחה ובהרמת ראש
כא	בני ישראל האמינו בה' ובמשה עוד לפני הנס	ח אברהם היינו מידת החסד הלך לפניו ביום
כא	על ידי המלכות עושה ה' ניסים וגבורות	ט הכלה שהיא השכינה הלכה לפניו בלילה
כב	המלכות מקבלת כח מהבינה דרך ספירות ז"א	ט חכמי פרעה הבינו כי בני ישראל בורחים
כב	השירה תושלם בעת תחיית המתים	ט רכב אחד נגד אלף מישראל
כב	משה וישראל ישירו עוד פעם את השירה לעתיד לבוא	ט פרעה נלחם עם ישראל בכח הטומאה נגד הקדו'
כג	לומר את שירת הים בכוונה	הס"מ הנקרא בחור לקח שש מאות רכב מעמים אחרים וכן את כל רכב מצרים
כג	משה וישראל שרו לז"א השירה שהיתה על המלכות לשבחו	י ענין סוסים במלחמת פרעה
כג	ה' הראשון בינה השני ז"א	י בראות בני"ו שאין להם היכן ללכת מיד ויצעקו לה'
כג	שכר האומר שירה	יא העם הם כמו מנהיגים
כג	כפל הלשון גאה גאה	יא בני ישראל ניצלו מן הדין
כד	המצרים ושרם נמסרו בידי הים שהיא המלכות	יא איסור לדבר בשבת דברי חול
כד	כולם נמסרו לידי המלכות לעשות בהם נקמות	יא האבות עוררו למעלה רחמים על ישראל
כד	הישועה הגיעה מרצון אבא ואמא	יב הדין היה עם רחמים
כה	מרמוז על היסוד הנקרא צדיק	יב על ידי עתיקא היתה הישועה
כה	מרמוז על ז"א שהוא הפועל ישועות	יג המים ברחו מלפני שם הוי'
כה	אפילו עוברים זכו לראות ולשבח לה'	יג סוד מטה אלוקים וסוד מטה משה נתקשרו יחד
כה	אפילו את הפרצופים העליונים שייך לרומם	יג החזרת הים על המצרים על ידי מידת הגבורה
כו	גבורות מלחמת ה'	יג מי התהום נקפאו ומי הים נבקעו
כו	המלחמה נעשה על ידי תפארת ומלכות	יג מלאכי השכינה
כו	קריעת ים סוף	יד המלאכים נוסעים יחד עם השכינה
כז	כל הכחות שלהם למעלה נשברו על ידי המלכות	יד המלכות היא השער
כז	המכות שעל הים היו קשות מכל המכות שבמצרים	יד משל למלך שנשא למלכה
כז	השמאל והימין נכללו כאחד	טו הכל בידי השכינה
כח	השירה נאמרה על זמנו של מלך המשיח	טו השכינה וחילותיה הלכו אחריהם להילחם עם כחות הטומאה
כח	כחו של ה' בזמן הזה ולעתיד לבוא	טו הס"מ השאיל לשר מצרים שש מאות מקטרגים
כח	שומרי הברית ישארו בעולם בזמן תחיית המתים וה' ישמח עמם	טו ה' פרע לס"מ במלחמת סיסרא
כח	רק בכח התורה נכנעים האומות	טו עמוד הענן מי זה היה
כט	נקמת ה' בעמים לעתיד לבוא	

התפלל בכל יום על המזון.....	מג	השירה על כל הנסים שעשה אז ושיעשה בזמן המשיח.....	כט
אפילו יש לו אוכל יתפלל על המזון.....	מג	כל המושל על ישראל רוצה לכלותם אלא ה' זו' זכות אבות..	כט
לא יניח מיום זה ליום אחר.....	מג	ז"א הוא שולט עה"כ ושומר אפי' את האומות וזה הוא שבחו..	ל
המתפלל על המזון נקרא בן נאמן להשכינה.....	מג	השמאל נכלל בהימין.....	ל
הצדיקים בוטחים בה' ולא הרשעים.....	מג	אדם מרים ימינו למעלה כדי לעורר ברכות.....	לא
על ידי המן בדקו את ישראל.....	מד	כשה' מרים ימינו מהתחת' נשאר למטה רק השמאל.....	לא
מה שהיה למטה באלים היה כעין של מעלה.....	מד	ה' נשבע לארץ ואז בלעה את המצרים.....	לא
ירדת המן.....	מד	חסד וגבורה נשפעים על ידי היסוד.....	לא
על ידי המן היו יודעים למי שייכים העבדים.....	מד	כשנשבר כחם של מצרים נשבר כח שאר האומות.....	לא
בבוקר שולט מידת החסד ובערב מידת הגבורה.....	מה	נפל עליהם אימת השכינה.....	לג
בזמן שלטת הדין עשה ה' חסד לישראל שהוציאם ממצרים.....	מה	על ידי מצות פריעה זכו להיכנס לארץ.....	לג
הרשעים מהפכים מידת החסד לדין בעוונותיהם.....	מה	מצות בנין בית המקדש ובית הכנסת.....	לג
הצדיקים יאכלו מן לעולם הבא (קודם שיתגשם).....	מה	כל תיקוני המקדש שלמטה כעין שלמעלה.....	לד
בשר בשעת הדין ולחם בשעת החסד.....	מו	בהכנס"ס צריך להיות נאה וכן צריך להיות עם חלונות.....	לד
הו' מידות חג"ת נה"י שכל אחד משפיע ביום שלו מקבלים כחם.....	מו	החיוב להתפלל בבית הכנסת ולא בשדה.....	לד
מהשבת.....	מו	סיבת הדבר שביצחק כתיב שהתפלל בשדה.....	לד
עולם הבינה נקראת שבת וכן המלכות נקראת שבת.....	מו	גדולת שירת הים.....	לד
טעם לאיסור תחומין בשבת.....	מז	ג' שאלות של זקן נכרי לרבי אלעזר.....	לה
שלא לחלל השבת בידי וברגליו ובפיו.....	מז	א. היכן מרומז הבית השלישי.....	לה
ה' הגין על משה.....	מז	ב. אם בני ישראל קרובים לה' למה יש להם צרות.....	לה
דוקא המטה שנעשו על ידו נסים וחקוק עליו שם ה'.....	מז	ג. למה גופם חלוש אף שאין אוכלים נו"ט ועוד.....	לה
המלכות הוציאה המים לישראל.....	מח	אין שום דבר בעולם שלא מרומז בתורה.....	לה
נס הוצאת מים מצד הגבורה.....	מח	ה' רצה בעצמו לבנות בית המקדש.....	לה
חטאם של ישראל שעשו פירוד ובדרך נסיון.....	מח	החטא גרם ושני בתי מקדש נבנו בידי אדם.....	לו
מלחמת עמלק.....	מט	לעתיד לבוא ה' בעצמו יבנה המקדש.....	לו
ישראל בחטאם מתישים כביכול הכח למעלה.....	מט	ה' יוריד לעתיד שני מקדשות יחד א' נגלה וא' נסתר.....	לו
שרפו ידיהם מדברי תורה.....	מט	הבית הנסתר יהיה מוקף עם ענני כבוד.....	לו
שתי פעמים נלחם עמלק.....	מט	ה' יבנה העיר ירושלים.....	לו
כונת עמלק להכניס את ה'.....	מט	ישראל בין העמים כלב בין האברים.....	לו
משה נלחם למעלה ויהושע למטה.....	נ	כמו שהלב קרוב אל המח כך ישראל קרובים אל המלך.....	לו
מלחמה שלא היתה ולא תהיה כמוה.....	נ	ישראל שהם דומים ללב אוכלים רק דברים נקיים.....	לז
יהושע נבחר להילחם אף שלא היה גיבור כי היתה מלחמה.....	נ	ה' בחר בישראל שהם נקיים מכל העמים.....	לז
רוחנית.....	נ	ה' התגלה לישראל באמרם שירה.....	לז
יהושע היה מרכבה למלאך מט"ט.....	נ	שרתה על כל אחד מישראל רוח הקודש.....	לז
יהושע היה יונק בכל יום מהשכינה.....	נ	ישראל לא רצו ליסוע משם בגלל ההתגלות.....	לז
על ידי כח השכינה (רוחני) נצח יהושע.....	נא	ה' גילה כבודו במדבר.....	לח
משה עם ידיו ואצבעותיו היה מעורר את הספירות העליונות.....	נא	כבוד ה' הוא התורה.....	לח
למלחמה.....	נא	הס"מ פגע בהם במדבר.....	לח
אהרן משה וחור הם חסד גבורה תפארת ועל ידי זה נמשך כח.....	נא	העץ שהורה ה' למשה.....	לח
למלכות למלחמה.....	נא	במרה נכנסו לברית כראוי.....	לט
על ידי תפילת ישראל היה משה יכול להמתיק הדינים.....	נא	ה' בדק את ישראל על המים.....	לט
גם כהן כשמקריב קרבן צריכים ישראל להתפלל.....	נא	כולם יצאו זכאים.....	מ
יד ימין הוא העיקר.....	נב	אמירת השכינה שישמעו לקול ה'.....	מ
על ידי גורל ידעו מי הוא עמלקי והרגו אותו.....	נב	איך מגיעים להמדות העליונות.....	מ
כמו שעשה יהושע עם עמלק כן יעשה לשאר העמים.....	נב	אזהרה על שמירת הברית.....	מ
על ידי אתערותא דלתתא איתער עובדין לעילא.....	נב	אחר הציווי על המילה בא אזהרה לשמור הברית.....	מא
רק עמלק לא פחד להילחם בישראל.....	נב	ישראל אחוזים בעץ הגדול שהוא התפארת ומושלים על.....	מא
שני מזבחות למטה כנגד שני מזבחות למעלה.....	נב	האומות.....	מא
ענין מילה שנימולו עכשיו כראוי.....	נג	מזון ישראל במדבר יד מאריך אנפין.....	מב
המל בנו כפרה לו.....	נג	מזון תלמידי חכמים.....	מב
זרע עמלק ישארו עד שיקויים יתמו חטאים ואז יהיה השם.....	נג	על ידי אכילתם מהמצות ידעו והכירו במקום המלכות.....	מג
הכסא שלם.....	נג	על ידי אכילתם המן ידעו והכירו בז"א.....	מג

❁ פרשת בשלח ❁

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מה ע"א

ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים

"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעָם וְגו' ", אמר רבי שמעון, בא וראה כשיצאו ישראל ממצרים רוחם היה נשבר בתוכם^[א], והיו שומעים תשבחות שלמעלה ולא יכלו לשמוח, ובשעה שכל החילות והמרכבות העליונים יצאו עם השכינה, כולם נשאו שירות ותשבחות לפני הקדוש ברוך הוא, אז העיר הקדוש ברוך הוא רוחם של ישראל, והיו שומעים אותן התשבחות, ונתקיים רוחם בתוכם שלא נפרח מהם.

האדם כאשר עוזב מלאכתו אז מרגיש שבר עצמותיו ושבר רוחו, כך ישראל כאשר יצאו ממצרים היו טועמים טעם מיתה, והקדוש ברוך הוא רפאם, שכתוב: **"וַיְהִי הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וְגו' "**, וכל הדרכים העלו ריח של רפואה, שנכנס בגופם ונרפאו, ומקול התשבחות שהיו שומעים היו שמחים והניח את רוחם.

פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם

ופרעה וכל החילות שלו הלכו אחריהם ללוות אותם עד שיצאו מארץ מצרים, וכן כל אותן השרים שלמעלה הממונים עליהם ועל שאר עמים, היו מלווים להשכינה ולכל ישראל, עד שחננו באיתם בקצה המדבר, זה שכתוב: **"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעָם וְגו' "**.

לא יכלו להילחם עם פלישתים בגלל שבועת אברהם

"כִּי קָרוֹב הוּא ", כי קרובה שבועה ההיא שהשביע אבימלך להאבות, בשביל הטוב ההוא שעשו הפלשתים להאבות, שכתוב: **"בַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ**

אֲשֶׁר גָּרְתָה בָּהּ " (בראשית כא, כג):

זוהר פרשת בשלח דף מה ע"ב

העם ולא עמי כי היה עמהם ערב רב

"וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דְּרָךְ הַמְדַבֵּר יָם סוּף " כדי להכין להם הדרך למקום הים^[ב], אמר רבי יהודה, מפני מה כשהיו ישראל במצרים כתוב: **"שַׁלַּח אֶת עַמִּי, כִּי אִם מֵאֵן אַתָּה**

זוהר תורה * דף היומי * פרשת בשלח - יום א'

א. מן עול הגלות נשבר רוחם. ב. כדי שיהיה נעשה הנס של קריעת ים סוף.

לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל", ובזמן ההוא לא היו נימולים ולא נתקשרו בו כראוי, וכאן שהיו נימולים ועשו קרבן פסח ונתקשרו בו, קורא אותם "אֶת הָעָם", אלא בשביל ערב רב ההוא שנדבקו בהם ונתערבו עמהם, קורא אותם "אֶת הָעָם" סתם, כמו שכתוב: "וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל" (שמות לב, לה), "וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן" (שם פסוק א'), "וַיִּירָא הָעָם כִּי בָשַׁשׁ מֹשֶׁה", וכן כולם.

הערב רב הם גרמו לישראל לחטוא ולמות

ובא וראה, אם לא היו אותן ערב רב שנתחברו בישראל, לא היה נעשה מעשה ההוא, ולא היו מתים מישראל כל אותן שמתו, ולא היה נגרם להם לישראל כל מה שנגרם, ובא וראה, שמעשה ההוא וחטא ההוא ממש היה גורם גלותם של ישראל.

ה' רצה לעשות את ישראל בני חורין מהכל אלא שגרמו הערב רב

שלמדנו בקש הקדוש ברוך הוא שישראל יהיו נמצאים בשעה ההיא כמלאכים העליונים, ולעשותם בני חורין מהכל, חירות ממיתה, חירות משיעבוד מלכיות, כמו שכתוב: "חֲרוּת עַל הַלְּחֹת" (שמות לב, טז), אל תקרא חרות אלא חירות, וכיון שנעשה אותה מעשה גרמו הכל להיפוך, גרמו מיתה, גרמו שיעבוד מלכיות, גרמו שנשברו אותן לוחות הראשונות, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים, וכל זה בשביל ההתחברות של הערב רב שנתחברו בהם.

אף כאן, בעבורם לא נקראים בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם, ואם תשאל שכתוב: "וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", זהו כאשר עלו ממצרים ועוד לא נתחברו עמהם הערב רב קורא אותם בני ישראל, כיון שנתחברו עמהם, ככתוב: "וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אִתָּם", קורא אותם העם.

על פי משה קיבלו את הערב רב

רבי יוסי הקשה ואמר, כתוב: "כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרִאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם", אם כן הלא בכל יום היו רואים להערב רב, אמר רבי יהודה, "עָרַב רַב" כתוב, ולא מצרים, שהרי הרבה עמים אחרים היו דרים במצרים, ולא עוד אלא שכולם נימולו, וכיון שנימולו אין נקראים מצרים, ועל פי משה קבלו אותם, וזהו מה שאמר הכתוב: "לָךְ יָרַד כִּי שָׁחַת עַמֶּךָ, סָרוּ מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם", "צִוִּיתֶם" כתוב^[א].

שיעור הערב רב

"וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", אחד מחמשה היו, ורבי יוסי אומר, חמשה מישראל ואחד מהם, רבי יהודה אומר, "וַחֲמִשִּׁים", אחד מחמשים.

זיו הזוהר
ג. דורש צויתם לשון צותא והתחברות, ומשמעותו סרו מהר מן הדרך, אלה אשר אתה צויתם וחברת

בני ישראל נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה

אמר רבי שמעון, לפי שהיובל ההוא הוציאם ממצרים^[1], לפיכך "וַחֲמֵשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָרֶץ מִצְרָיִם", ולולא זאת לא היו עולים, ועל כן נתעכבו חמשים יום לקבלת התורה, ומהמקום ההוא יצאה התורה ונתנה לישראל, ועל כן כתוב: "וַחֲמֵשִׁים" חסר וא"ו, שבכח זה עלו בני ישראל ממצרים:

זוהר פרשת בשלח דף מו ע"א

דוקא משה העלה עצמותיו של יוסף

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ", מדוע העלה הוא עצמותיו, אלא לפי שהיה הראשון לרדת לגלות, ולא עוד אלא שהוא היה לו סימן הגאולה, והשביע את ישראל על זה^[2], זה שכתוב: "כִּי הִשְׁבַּעַתְּ הַשְּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וזה נתבאר.

מקום שהיה מונח עצמות יוסף עד אז

אשרי חלקו של משה, שישראל היו עוסקים לשאל ממון ממצרים, ומשה היה עוסק בשבועתו של יוסף, ויש אומרים שארוננו בנילוס היה, ובהשם הקדוש העלה אותו, ועוד אמר משה, יוסף הגיע זמן גאולתן של ישראל, ואמר עלה שור ועלה, ויש אומרים שבין מלכי מצרים היה ארוננו, ומשם עלה, ויש אומרים שבשביל שלא יעשו אותו עבודה זרה הניחווה בנילוס, וסרח בת אשר הגידה לו למשה.

האבות ראו גאולת בניהם

"וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", הקדוש ברוך הוא ובית דינו, אמר רבי יצחק, זהו שלמדנו שהאבות הם מרכבה להשכינה, "הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם" זה אברהם, "בְּעֶמּוּד עֶנָן" זה יצחק, "לְנַחֲתָם הַדְרָךְ" זה יעקב, שכתוב בו: "וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֹרְכוֹ", "וְלִילָהּ בְּעֶמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם" זה דוד המלך, וכולם מרכבה עליונה קדושה, שילכו ישראל בשלמות הכל, ובשביל שיראו האבות גאולת בניהם, שכתוב: "וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַם עֲלֵה", (בראשית מו, ד) עם המרכבה^[3].

ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה

"לְלַכְתּוֹת יוֹמָם וְלַיְלָה", מפני מה הלכו יומם ולילה, ילכו ביום, ולא ילכו בלילה כאנשים הבורחים, כיון שהקדוש ברוך הוא שמרם למה הלכו ביום ובלילה. אלא שיהיה נמצא בהם שלימות הכל, שאין שלימות אלא יומם ולילה^[4].

זיו הזוהר

אותם לישראל, והם הערב רב. ד. פירוש, שהופיע עליהם אור עולם הבינה שמשם בא החירות, ודורש וחמשים לא מזוינים אלא שהוא מספר חמשים, לפי שעולם הבינה יש בו חמשים שערי בינה. ה. השביעם שלא ידחקו את הקץ לצאת קודם. ו. גם לרבות מרכבת השכינה. ז. ביום מופיע אור מהעולם של בחינת זכר, ובלילה מופיע מהעולם של בחינת נקבה, וזה בלי זה אין שלמות.

המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה

אמר רבי אבא, כך ביארנו, "וְהָ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעָמוּד עָנָן", זה אברהם, "וְלַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ", זה יצחק, ואם כן יעקב היכן הוא, אלא שבתוכה הראשונה הוא נאמר ושם נרמז ככתוב: "וְהָ" [יח], "וְלַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ", שהיה מאיר בצד זה ובזה.

ה' הטעה את המצרים שיחשבו שישראל בורחים ולא ה' הוציאם

כדי שירדפו מצרים אחריהם, ויתכבד שמו של הקדוש ברוך הוא ברכבו ופרשיו, וכדי ללכת יומם ולילה, עם המאור המאיר מעצמו ועם המאור שאינו מאיר מעצמו [ט], ועוד כדי להטעות למצרים שיאמרו מקרה הוא, שכתוב: "נֹאֲלָו שְׂרֵי צִעֲוֹן", (ישעיהו יט, ג) וכתוב: "מְשִׁיב חֲקָמִים אַחֲזֹר", (ישעיהו מד, כה) ועל כן הלכו ביום ובלילה.

הכל היה הכנה לקבלת התורה

רבי אבא אמר, אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא הוציאם ממצרים להיות חלקו ונחלתו, ובא וראה בצד של היובל נמצא חירות לישראל [י], וכן לעתיד לבוא, שכתוב: "וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְכוּ'", (ישעיהו כז, ג) ובשביל יובל העליון ההוא נתעכבו חמשים יום [יא] לקבל התורה וליקרב להר סיני, וכיון שהלכו ביום הלכו גם בלילה, להיות הכל יום שלם הן עם היום והן עם הלילה, שלא יהיה נמצא פירוד בהם [יב], ולא עוד אלא שכולם הלכו בנחת לפי רצון נפשותם.

חמשים יום נגד חמשים שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה

וביום שקבלו התורה היו חמשים יום שלמים בימים ולילות כראוי, שאין יום בלי לילה ואין לילה בלי יום, ולילה עם יום נקרא יום אחד, וכיון שהלכו חמשים יום שלמים, אז הופיע עליהם אור חמשים יום של היובל [יג], ומצד היובל נתנה להם התורה, ולפיכך הלכו יום ולילה.

זוהר חלק ג' פרשת בלק דף קצא ע"ב

השכינה הלכה בשמחה ובהרמת ראש

אמר העלם ההוא, כתוב: "וְהָ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעָמוּד עָנָן וְגו'", "וְהָ" עומד טעם חזק למעלה [יד], למה, אלא בשעה ההיא כמה יופי ותפארת היה לכלה זו, שנכנעת עד עתה בגלות [טו], ועתה היא מהלכת בהרמת ראש, עם מחנותיה בשמחה, ועל כן ב"וה" עומד טעם חזק למעלה.

זיו הזוהר

ח. אות וא"ו מן וה' מרמז על קדושת יעקב.
ט. האור שבליילה הוא מהלבנה שאין מאירה מעצמה אלא מאור החמה, וכן מאירה ספירת מלכות מן ספירת התפארת. י. עולם הבינה נקרא יובל. יא. נגד החמשים שערי בינה. יב. פירוש, שלא יהיה פירוד בין עלמא דכורא לעלמא דנוקבא. יג. היינו הארת חמשים שערי בינה. יד. שהוא טעם פזר. טו. שכינת כבודו יתברך

אברהם היינו מידת החסד הלך לפניו ביום

"הֲלֹךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", עד כאן לא נודע אם כלה זו הולכת לפניו, או לא, שהרי טעם מפסיק עומד ב"וה" [טז], אלא היא היתה שם, אבל זה שהלך לפניו, הוא זקן העליון אדון הבית [יז], זה שנשבע לו הקדוש ברוך הוא, ומי הוא אברהם, שכתוב: "יוֹמָם יֵצֵוּהָ ה' חֲסֵדוֹ" (תהלים מב, ט'), וכתוב: "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה" (ירמיהו לג, כה) [יח], זה היום שכל הימים נכללים בו, יום הראשי לשאר כל הימים בודאי, ועל כן נקרא יומם, ולא יום.

הכלה שהיא השכינה הלכה לפניו בלילה

ולפיכך, "הֲלֹךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", הוא הלך ביום, והכלה הלכה בלילה, שכתוב: "וְלַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם", זו הכלה, כל אחד כראוי לו.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מו ע"ב

חכמי פרעה הבינו כי בני ישראל בורחים

"וַיֵּגְדוּ לְמַלְכֵּךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם", "וַיֵּגְדוּ", מי אמר לו, חכמיו ומכשפיו נאספו אצלו והודיעוהו "כִּי בָרַח הָעָם", ומפני מה אמרו כך, אלא שראו בחכמתם שהלכו יומם ולילה, אמרו כי בודאי בורחים הם, ולא עוד, אלא שראו שאינם הולכים בדרך ישר, כמו שכתוב: "וַיֵּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ לְפָנַי פִּי הַחִירָת".

רכב אחד נגד אלף מישראל

"וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר", "שֵׁשׁ מֵאוֹת" למה, אמר רבי יוסי, כנגד מספר ישראל שכתוב: "כֶּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי", "בַּחֹר", כנגד הגברים שהם העיקר של ישראל, "וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם", שאר מרכבות שהן טפלות לאחרים כנגד הסף שכתוב: "לְבַד מִטָּף", והכל עשה בעצת מכשפיו וחכמיו.

פרעה נלחם עם ישראל בכח הטומאה נגד הקדושה

"וַיִּשְׁלַח עַל כָּלוּ", הכל בחכמה כנגד מדרגות העליונות שהן שתיים ואחת [טט], רבי יצחק אמר, כתרגומו, ומזרזין, זרזים היו בכל.

זיו הזוהר

אורות גבורות בחינת לילה, לפיכך נקראת התורה "בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה" (ירמיהו לג, כה), וספירת חסד שהיא נגד יום הראשון של ששת ימי המעשה נקראת יומם לפי שהיא הכוללת לשאר הימים. יט. פירוש, שכמו שמדרגות הקדושה היינו העשר ספירות הן בבחינת שתיים ואחת, פירוש, אחת

נקראת כלה. טז. טעם פזר הוא מן המלכים, ונקרא טעם מפסיק, וכיון שהוא מפסיק אין ברור שוה' הוא ההולך לפניו. יז. היינו אור ספירת חסד שורש קדושת אברהם אבינו. יח. התורה הקדושה שיש בה תרי"ג מצות, רמ"ח מצוות עשה הן אורות חסדים בחינת יום, ושס"ה מצוות לא תעשה הן

הס"מ הנקרא בחור לקח שש מאות רכב מעמים אחרים וכן את כל רכב מצרים וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר", רבי חייא אמר, כתיב: "יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה", (ישעיהו כ"ד, כ"א), בזמן שהקדוש ברוך הוא נותן ממשלה לשרי העמים למעלה, אז הוא נותן ממשלה להאומות שלהם למטה, וכאשר מורידים ממדרגתם למעלה, אז מוריד להאומות שלהם למטה. "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר", זה השר שלהם, ונתבאר שהנהיג עמו מרכבות עמים אחרים, וכולם נפלו במחנה של סיסרא אחר כך, וזהו "רֶכֶב בַּחֹר" ואחר כך "וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם".

ענין סוסים במלחמת פרעה

כתוב: "לִסְסָתִי בְרֶכְבִּי פְרֻעָה דְמִיתֶיךָ רַעֲיָתִי" (שיר השירים א, ט), בא וראה, כדמות סוס נקבה נראתה להם לסוסים של פרעה וזה נתבאר^[כ], אבל עוד יפורש "לִסְסָתִי בְרֶכְבִּי פְרֻעָה", בא וראה, פרעה כאשר רדף אחרי ישראל מה עשה, לקח סוסים נקבות וקשר אותן במרכבותיו לראשונה, וסוסים זכרים קשר אותם לאחוריהם, והיו דוהרים הזכרים נגד הנקבות, והנקבות מיאנו, ומיהרו ללכת, כיון שהקריב אצל ישראל, לקח הנקבות והעמידן לאחור, וסוסים הזכרים מלפנים, להרע לישראל ולהתגר בם מלחמה.

כדמיון זה, "וְהָ הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", ואחר כך חזרה השכינה לאחוריהם של ישראל, שכתוב: "וַיִּסַּע מִלְאֲךָ הָאֱלֹהִים וְגו'", לפיכך כתוב: "דְמִיתֶיךָ רַעֲיָתִי"^[כא].

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מז ע"א

בראות בני ישראל שאין להם היכן ללכת מיד ויצעקו לה'

"וּפְרֻעָה הִקְרִיב וְגו'", זה הכתוב נתבאר, שהקריב לכל חילותיו ומרכבותיו להתגר מלחמה, ועוד "וּפְרֻעָה הִקְרִיב", רבי יוסי אמר, הרי יוסי אמר, שהקריב ישראל לתשובה.

משל ליונה עם הנץ וכו'^[כב], כך ישראל היו קרובים להים, והיו רואים את הים לפנייהם הולך וסוער והרים גליו למעלה אז היו מפחדים, נשאו עיניהם וראו את פרעה ומחנותיו ואבני גיראות ובלסטראות, אז "וַיִּירָאוּ מְאֹד", מה עשו, "וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל", מי גרם זאת, שקרבו ישראל אצל אביהם שלמעלה, פרעה, זהו שכתוב: "וּפְרֻעָה הִקְרִיב".

זיו הזוהר

ימנית ואחת שמאלית והשלישית מכרעת ביניהן, כמו חסד וגבורה והמכרעת היא תפארת מדת הרחמים, כן זה לעומת זה עשה אלקים שכחות הסטרא אחרא גם כן נסדרו כך, ומתן משך פרעה כחות של טומאה להלחם עם ישראל. כ. השכינה

מן השמים ירדה ונתראה בצורת סוס נקבה. כא. כדמיון שעשה פרעה להרע כן עשה הקדוש ברוך הוא להטיב, בתחלה הלכה השכינה מלפנים ואחר כך, חזרה לאחוריהם. כב. שברחה להחבא בנזיק סלע ומצאה שם נחש.